

Megjelenik minden vásár-
nap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó- hivatal:

Szabo Albert könyvnyom-
daiban Kézdi-Vásárhelyt,
hova úgy a lap beltartalmi
részét illeti közlemények,
mint az előfizetések, hirdet-
mények, nyilvántári czikkek
stb. intézendők.

Nyilvántári czikkek soron-
ként 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyházas gar-
mond-sorért vagy annak
tartogatásáért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszá-
mát szerint számítottnak.
Ezenkívül minden beigta-
tásnál 30 krajczár bélyeg-
díj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági,
társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer meg-
jelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyi-
tunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtat-
nak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel
még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük
azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedje-
nek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy
lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Bismarck lemondása.

Kézdi-Vásárhely, 1890. márcz. 22.

A mit az ifju Vilmos császár trónra lépte
óta oly sokszor hangoztattak a külföld és
házánk hirlapjai: immár valóban ténynyé
vált. A németek hatalmas vaskancellárja, a
népek millióinak sorsát évtizedeken keresztül
ritka szívóssággal, felülmulthatatlan akarat-
erővel intéző Bismarck e hó 17-én egy iv
papírra azt írta uralkodójának, hogy ő „öreg“,
mentse föl a birodalmi kancellári, miniszter-
elnöki és külügyminiszteri állásától. S az
ifju uralkodó az agg szolgáló kérését hamaro-

san, gyorsan teljesítette s mikor e sorokat
írjuk, Bismarck működése már a múlté.

A ki a hirlapokat olvasgatja, rég tudhatta,
hogy e tény bekövetkezése csak rövid idő
kérdése volt. Bismarck a mult képviselője, a
konzervativizmus megcsontosodott személye-
sítője igen gyakran éles összetűzőésekbe
jött ifju, modern gondolkozásu uralkodójával,
a ki sokkal önállóbb volt, mint hogy magát
vezettetni engedte volna az által, a ki elődei-
nek majdnem rendelkezett. Az uralkodni vá-
gyás korlátokat nem tűr s ez ok miatt ment
el Bismarck is.

Már a Geffcken-per alkalmával megrendült
a viszony a császár és a kancellár között.
Az a mód, melylyel atyjával, Frigyes csá-
zárral és anyjával az özvegy császárnéval a
félhivatalos sajtóban elbántak, mélyen bánt-
hatta a fiu kegyeletét. A mikhez hozzájárult
újabb az is, hogy a strike-mozgalmak egy-
másutáni következtetései arra kényszerítették
az uralkodót, hogy a Bismarck óvatos, lassu
social-politikájával szakítva, annak saját be-
látása szerint adjon a mai kor humanismusá-
nak megfelelőbb irányt.

Ezenkívül Bismarck hercegnek Berlinből
és a politikai köröktől való távolléte miatt
az államügyek menete is felette lassuvá lett,
a mi pedig egyáltalán nem tetszett régóta a
tetterős ifju császárnak. A belpolitika terén
is igen sok nézeteltérés merült föl, a melyek-
ből Bismarck azon meggyőződésre jött, hogy

minisztértársai sem támogatják őt, kénye-
kedve szerint s így jobbnak látta visszavo-
nulni a nyilvános pályától a nyugalomba,
hová a császár s népének meleg hálája kíséri
Németország ujjaalkotóját, a ki a világtörté-
nelem alakjai közt is bizonyára kiváló helyet
foglaland el.

Utódja Caprivi tábornok lett.

SZEMLE.

A berlini hivatalos lap csütörtök esti külön ki-
adása közzé teszi, Bismarck herceg saját
kérelmére történt felmentését a bi-
rodalmi kancellár miniszterelnöki
és külügyminiszteri állástól, továbbá
Caprivi kinevezését birodalmi
kancellárrá és miniszterelnökké, és
Bismarck Herbert gróf megbízatását a kül-
ügyek ideiglenes vezetésével. Közli továbbá
a császár kabinetrendeletét, melylyel Bismarckot
saját kérelmére állásaitól felmenti, legmegelőbb
szavakban adván kifejezést hálájának és elismeré-
sének a kancellár érdemei iránt. Soha nem muló
hálája jeléül a császár Bismarcknak a lanenburgi
hercegi méltóságot adományozza és életnagysá-
gú arczképével ajándékozza meg. Egy másik
kabinetrendelettel a császár Bismarckot lovassági
tábornokká nevezi ki tábornoki ranggal.

A Bismarck herceg felmentéséről szóló okira-
tot Lucanus, a polgári kabinetiroda főnöke és
Hahnke, a katonai kabinetiroda főnöke csütörtökön
délután három órakor vitték meg a császár meg-
bízásából a hercegnek.

A „Voss Ztg.“ szerint Bismarck visszalépésével
nem lesz változás Németország politikájában. A
lemondás külső körülményeiről jelentik: a kan-
cellár válság mindenestre összefügg a munkás-
kongressussal s a szociális politikával, azt azon-
ban akuttá inkább a császárnak a birodalmi hiva-
talok körében tervezett reformja tette. Bismarck-

A „Székelyföld“ tárczája.

Boszorkányos tárcza.

Írta: Molitor.

(Folytatás.)

VI. Az élet-elixir.

Kezdetben természetesen nagyon gyötört a kívá-
ncsiság a titok nyitására jöhetni, de első ilyszzerű
kísérletem megszervezésével végződött. Min-
den ily visszavonulása alkalmával nekem szigo-
ruan meghagyta, hogy semmi szín alatt ne zavar-
tassék. Eleinte midőn két napi elzárkózottság után
sem jelent meg, igen törtem rajta fejemet, mit tud
csinálni. Megpróbáltam Caesartól nyerni felvilá-
gosítást, ki hosszabb idő óta állt szolgálatában,
hanem a fekete közönyös vállvonogatás közben
mondá, hogy nem tudja, de valószínűleg alszik.

— I suppose, he will slep — mondá.

— De hiszen csak nem alhatik két-három nap
egyfolytában?

— Why not? — felelé Caesar — ur mindent
jobban tud, mint más, miért ne tudna aludni is
jobban?

Ty argumentum ellen mit sem t-hettem, annál
nagyobb fény lett kíváncsiságom. Törtem is rajta
fejemet, mi módon vehetnék csak bár egy pillan-
tást a zárkába. Egyszer eszembe jutott, hogy a
kajüte deszka falában egy göcslyuk van, az igaz
jó magasan és a kajüte-tel közfalas fegyverszo-
bába szolgál. Nekem a fegyverszobában szabad be-

járásom lévén, hamar készen voltam tervemmel.
Bementem s egy kézi létra segítségével, melyet
óvatosan a közfalnak támasztottam, felhágtem a
kis nyíláshoz. A lyuk irányra lefelé lévén, jól be-
láthattam a szoba minden zugát. Nagy meglepe-
tésemmre Hoffmann urat sehol se láttam pedig tud-
tommal a zárkának nem volt az egy rendesnél
több kijárása.

A mint legnagyobb figyelemmel leskelődtem
minden irányban, hirtelen uramat halloam hátam
mögött megszólalni:

— Mit csinál ön oda fönn?

Ijedten hátrafordulok s látom uramat a létraal-
ján állani s gunnyal vegyes szigorral reám nézni.
Rendkívüli zavaromban képtelen valék egyet is
szólani.

— Ejnye, ejnye Weszely ur, nem képzeltem ily
kiváncsinak.

Erre megfordult s elhagyta a fegyverszobát. Én
sem sokat gondolkodtam a létrán, hanem nagy
restelkedve leszállottam, meg lévén győződve,
hogy uram minden bizonynyal azon pillanatban
távozott zárkájából, mikor én leshelyemre indult-
am. Azon hitben, hogy valami parancsa lesz szá-
momra, hozzá akartam menni, de a kajüte ajtaját
zárva találtam. A fedélzetre mentem, gyanítva,
hogy most már ott találok. Ott sem volt, sőt senki
sem is látta, még Caesar sem, ki pedig olyan helyt
ült — ruháját javítgatva — honnan okvetetlenül
észrevette volna. Kérdésemmre azt mondá, hogy
Hoffmann ur még nem hagyta el a szobát.

Még csak három nappal ez esemény után jött

elő Hoffmann ur. Tudakozódott a hadnagytól a
sarkmagasság, a délkör és irányfelől. A kormá-
nyostól is, ha nincs-e valami újság s több affélék-
ről, szóval, úgy tett, mint oly ember, ki hosszabb
utról tért vissza. Nekem egy szóval sem hozta elő
a tudvalevő dolgot, mintha mit sem tudna arról,
hogy a leskelődésen rajtakapott. Az egész dolog
annyira rejtélyes volt előttem, hogy most is azt
hiszem nem Hoffmann ur volt, a ki akkor meg-
szólított, hanem csak szelleme.

Idővel észrevettem, hogy uram minden vissza-
vonulása után sokkal frisseb és élénkebb volt, mint
annakelőtte. Sőt határozottan fiatalabbnak látszott,
míg ellenben minél hosszasabban maradt künn,
kinézése annál roskadozóbb lett, élénksége pedig
napról napra csökkent és az ember szemlátomást
vénuült.

Egy alkalommal a mint épen jókedvében volt s
meglehetősen beszédes, készakarva az úgy nevezett
élet-italokra tértem azon kérdéssel: hiszi-e Hoff-
mann ur, hogy létezik olyan szer vagy készítmény
melynek élvezete az életet rendes határain tul
megnyújtani képes?

— Igen is hiszem, mert be van igazolva. Több
adat maradt fönn, hogy egyesek, sőt családok tüde
fiatal kinézésüket késő aggkorukig megtartották,
régí okiratok tanuskodnak arról. Ki ne ismerné,
hogy csak egy példát hozzak fel, »Ninon de
l'Enclos« történetét, kinek kegyeiert királyok
s előkelő ifjak versengtek még hetven éves korá-
ban. Orfanos, Nagy Péter czár zsidója pedig állí-
tóg 600 éves korában egy véletlen szerencsét-

nak e tervezetre véleményyt kellett volna adni hét-főn, a mit nem tett, mire a császár egyik hadsegéde által még az nap este kéréte a véleményyt. A kanczellár erre kijelentette, hogy nem állhat a császár álláspontjára, most különösen minisztersége végén, a miért lemondásának elfogadását kéri. Bismarck lemondását csupán aggkorával indokolta.

T a n ü g y.

A barátosi iskola története.

Írta: Borivó.

(Folytatás.)

P a p o k.

(1623.—1861-ig.)

Bálint Pap Zágoni 1623. Feltűnt nekem, hogy ez a név ugyanazon időszakban a mesterek között is előfordul, egyszer úgy írja magát mint »scolamester«, máskor mint »predicator«. Ebből azt következtetem, hogy Zágoni Bálint pap is, mester is volt egy személyben; lehet, hogy előbb mester volt s papi képesítéssel is bírva, megválasztották papnak. Szünyei János 1676. Halmágyi Dániel 1678. Halmágyi Márton 1691. Ugy gondolom, hogy ez az előbbinek fia lehetett és hivatali utóda is lett, ezt az egykori írásokból lehet gyanítani. Balogh Ferenc 1710—1718. A barátosi nemes Balogh-családnak egyik tagja volt. 1719—1720 években kovásznai pap lett. Nőtestvére Sára, kovásznai Deák Lászlóné volt. Kovásznai György 1715—1721. Az évszámokból úgy tűnik ki, hogy Kovásznai György Balogh Ferenc mellett is pposkodott Barátoson. Pákei Albert József 1731—1735. Balogh Sándor 1742—1757. Ez is a barátosi nemes Balogh-családból származott, hosszú életű volt, 1794-ben még élt. Pákei Vida Sámuel 1794—1803. Ugy tetszik, hogy Balogh Sándor mellett sokáig volt segéd-pap, »dékány«. Lelki pásztori működéséről nem sokat tudunk. Gyermekai az 1794-ik évben: Sámuel, Antal, Julia, Sára és Erzsi. Julia férjhez ment barátosi gazdag Tamás József fiához Józsefhez; Sára pedig férjhez ment barátosi »nobilis« Pál Tamáshoz, kinek halála után másodsorú férjhez ment Pál Józsefhez. Első férjétől született két leánya u. m. Pál Rákhel, barátosi Bartók Aronné és Pál Sára, barátosi Finta Ferencné. Tehát e két Vida leánytól származtak le a most is élő Tamások, Finták és Bartókok. Vida »dékány« többi gyermekeiről nem lehet semmit tudni.

A Vida pap korából az akkori megyebíró irományai között egy részletes kimutatás (specificatio) maradt hátra, melyből világosan látható, hogy mennyi volt a »minister uramék« járandósága (salarium). Szántóföld volt 12 hold (jugerum), szénafű 4 szekerre való. Egy szekér széna becslésére (pretiuma) csak egy (1) Rfl. (azaz: egy rénens forint) volt. Egy köből vetés után átlag 6 kalangya

termést számít az irás, a búzának kalangyája közepszámítás szerint (mediocriter) egy vékát éreszt, a zabnak kalangyája pedig két vékát. Egy köből öszgabona közepes ára 1 Rfl. 20 kr, a zabnak csak 24 kr volt. Kepéző gazda találtatott 65, egy gazda fizetett 3 kalangya búzát, 4 kalangya zabot s egy tere fát. Egy szekér fának — minthogy vegyes: búkk, nyír, nyár stb. — a becsértéke 15 kr. Ezeket kívül a 65 gazda »szalad-bér« czimen fizetett 65 köből rozst. Oszpóráz személy találtatott 15, kik személyenkint 24 pénzt fizettek. (2 pénz tett 1 krt s 60 kr tett egy frtot.)

A fennebbi adatokból egy rövidke számvetés után meggyőződhetünk, hogy a papnak és mesternek meglehetősen szép jövedelme volt terményekben, de pénzértékben — a mai állapotokhoz viszonyítva — nagyon csekélynek látszik. Hanem akkor bőven elég volt, mert a papnak sem lehettek magas igényei, a civilisatio áramlata úgy szólva még nem érintette volt a székely társadalmat. Nálunk a papné is csak házi szőtt gyolcs »friskóban« járt. A tisztelőes ur is megelégedett egy pár degetes csizmával. A pálinkát főzték minden háznál, az állatokat hizlalták, szerre a »részeszt« ütték, tehát enni, inni való elég volt; igazán ráillett a korra az a közmondás, hogy »beleful az ember a maga zsirjába«.

Barátosi Kelemen József 1803—1844-ig. Jobbgy szülőktől származott. Atyja Kelemen Gábor kitűnő gazda volt, abban az időben a ritkaságok közé tartozott, sok marhát, sok cselédet tartott, egész földesuri módon élt. Egyetlen fiát papi pályára szánta, a szorgalmas és tehetséges fiu szép nevet vivott ki magának. Papságát Fel-Dobolyban kezdte, honnan 1803-ban Barátosra hivatott meg. Itt nőül vette huszár Porzsolt Miklósnak egyetlen leányát Máriát, a kivel mint fiu-leánynyal gazdag nőhozonányt kapott. Kelemen József igen kedvelt papja volt a népnek, később esperes lett és nagy tiszteletben részesült. Neki is csak egy fia ért nagy kort: István, ki a bodzai vámban lovas »contumac« legény (über-reiter) a mint nálunk mondják: iberájer volt. Később haza jött lakni, birtokának egy részét az atyafiak elperlették.

Kelemen József esperes sírkövén, a templomkertben következő sírvers olvasható:

„A napok egymásnak
Tudományt mutatnak
Tudós esperesnek
Épen úgy mint másnak.
Kelemen József ur
Pap és nép vezető
Nincs többé, olvasó
Mutatja ez a kö
Porzsolt Máriát
Most és még mindenha
Karolva vezető
Csillagos ég-várba.
Élt 70 évet, elhalt 1844.“

(Folytatása következik.)

lenség következtében halt meg. Kétségtelen tehát, hogy koronként léteztek emberek, kiknek sikerült valami uton-módon a felhasznált életereiket viszapótolni, legyen az friss, egészséges vér átcsapolás, takarékos életmód, vagy valamely éltető anyagokból szerencsésen összetett szer élvezete által. Ugy látszik azonban, hogy abból mély titkot csináltak, mert a koronként felmerült hasonczélú készítmények csak a könnyenhiyő emberek kizsákmányolására céloztak. Haszontalan kotyvalékok nagy hangu reklámok folytán ma is készsleges vevőkre talál.

Olyan élet-elixírek összetétele, melyek az élet fenntartására s a fizikai erő visszapótlására csakugyan alkalmasak, nagyszerű tudományos előismereteket föltételeznek. Tanulmányozni kell megelőzőleg a természetet kincseinek élettani hatásait, mely belátással összeválogatni s tudományos rendszerrel állítani össze a czélszerűeknek bizonyult anyagokat. Ezt pedig ujságban hirdető csalók és nyegléknél hiába keressük. Ezeknél nem a hirdetett hatás elérése a cél, hanem csak az, hogy kotyvalékuk elkéljen s a készítő zsebe megteljék, maga Cagliostro, St. Germain, Paracelsus magasztalt élet-elixírei sem sokat értek. A nevezett férfiak még messze hátra voltak az exact természet tudományokban.

— Én magam is — megvalloim — már husz év óta foglalkozom egy élet-elixir készítésével s ámbár sokkal közelebb vagyok a megoldáshoz valamennyi elődömnél, még sem merem állítani, hogy

egészen sikerült, a mennyiben valami csekélység még hiányzik, de addig nem nyugszom, míg azt is meg nem találom. Jelen összetételében is jelentékeny hatást fejt ki. Még csak 6 hó előtt sikerült villámtól sujtott Caesar szolgámat halottaiból életrehozni. Kérdezze csak meg ötöt s be fogja igazolni.

— Meglehet! — felelém kétségeskedő arczczal.

— Hogy önnek egy kis bizonyítékkal szolgáljak készítményem ereje fölől, vegyen ön egyetlen cseppet be, hanem előbb kísértse meg ama vas hajó-horgonyt felemelni.

Megpróbáltam, de lehetetlen volt megmozdítanom, legalább is tíz mászát nyomott.

— Most figyeljen ön, — mondá uram, miközben mogyoró nagyságu üvegcset vett elő s tartalmából egy darabka cukorra ejtve szájamba tett.

Kezdetben csak némi csipős izt éreztem nyelvemen, de hova-tovább sajátszerű, kimagyarázhatatlan kellemes melegség ömlött végig testemen, a végtelen jólét kéjes érzete s a fékezhetlen erő berzengése nyilvánult minden izmomban. Üt ereim kalapáltak, szemeim látereje s füleim hallása soha sem képzelt fokig erősödött. Vidámság és életkedv töltötte el egész valómat, sőt szellemi tehetségem is oly magas fokra hágott, hogy gondolataim és képzelmek a legfellebbezhetőbb költői áradásokban törtek elő. Kifejezéseim csak amugy versenyeztek elmés ötletek s tréfás hasonlatokban. Akaratom ellenére is versben beszéltem, tökéletes költő valék — egyszer életemben.

V i d é k.

Kovácsnán, 1890. márczius 18.

— Pávai ref. pap székfoglalása. —

Újból egy fényes példa arra nézve, hogy a székely nép a vallásos dolgok iránt mennyire tud érdeklődni és hogy papját minden mellékérdek nélkül, jobb meggyőződése szerint választja meg.

Jellemző, hogy a kicsiny orbai egyházmegyében egy pár év óta ez a hatodik eset, hogy a választó közönségek a szennyes érdektől menten, tiszta vallásos meggyőződésből választottak papot. A zágoni, zabolai, teleki, papolci, kovásznai s legközelebből a pávai választások eleven bizonyítékai ezen szép jellemvonásnak.

A kicsiny pávai ref. egyházközség küldöttsége, élén Miskolci Vilmosssal, e hó 15-én fényes kísérettel szállította Szász Márton fiatal papot az eklézsiába. Csinos egyenruhás banderisták és a gyülekezet nagy sokasága Kovásznáig jöttek papjuk elébe, hol a fiatal lelkész meleg szavakban köszönte meg a nagy kitüntetést és szívélyes fogadást. A Páva község végében felállított fényes díszkapunál tárt karokkal fogadtattott a váravárt lelkész.

Másnap, márczius 16-án a beiktatás nagy ünnepélyességgel eszközöltetett. Képviselve volt ez alkalommal az orbai papság, a gondnokság és az intelligencia nagy számban; a templom oly zsúfolásig telve volt, hogy az ünneplők egy része a templom ajtón kívül és templom-ablakain hallgatta az előadott beszédeket.

Szöcs Gerő kovásznai lelkész, ki a pávaiak kivánatára lett kinevezve beiktató szónoknak, emelkedett hangon és a gyülekezet figyelmét kezdettől végig lebilincselve tartott, szép bibliai hasonlatokkal gazdag, tartalomdus beszédet mondott.

Beszédének tárgyát képezte, hogy jelenkorban különösen Európa művelt népeinek van-e szükségük predikatori székekre?

A szép szónok nagy hővvel és feltűnő hatással felelt meg e fontos kérdésre, kimutatván: mi a keresztyéni templomi szószerk hivatása. Kimutatta, hogy a predikáció hivatása: üdvösségre vezetni a lelkeket, melyek sok mindenféle állapotban jelenvén meg e földi életben az embereknél; a lelkésznek is sokféle irányt kell kimutatni, hogy azokat igaz uton vezérleje, s épen ezért manapság inkább szükségesnek tartja, mint valaha, hogy a lelkészek a műveltség legmagasabb fokára emelkedjenek. Sokkal könnyebb volt a papoknak az ókor tudatlan népeivel Isten országát megismertetni, mint ma a civilizált emberiséggel.

De tovább megy a szónok s azt mondja és példákval igazolja, hogy a szószerknek, a predikációnak valódi hatása nem a papok érdeme, hanem

— Próbálkozzék most meg a horgonnyal! — mondá Hoffmann ur.

Megtettem s ime a roppant terhet könnyűséggel felemeltem.

— Kísértse meg csupán akaraterejével, a nélkül, hogy hozzányúlva azt az órát — épen a matroz-óra volt — megállítani.

Ránéztem az órára s mintha tekintetemben, vagy akaratomban magnetikus erő lett volna — ingája megszűnt mozogni.

— Indítsa meg.

Akartam s megindult.

— Vigye elő vagy hátra a mutatót.

Akartam s a mutatókat úgy mozgathattam minden felé, mintha csak saját testemhez tartozott volna az egész szerkezet.

— Huzza fel!

Akartam s ime a kerregő zöreij tanusítá, hogy az óra felhúzódik.

— Nézzen most Caesarra s mondja meg mit gondol e pillanatban.

Caesar a hajókarzatán kihajolva, a távolba merengett a nélkül, hogy ránk figyelne; én rávetém tekintetemet s ime beláttam gondolatai mélyébe, mintha nyitott könyvből olvastam volna. Mint fátyolképek vonultak szemeim előtt a néger gondolatai, majd szilárd képekékké tömörítve, majd mindenféle képzeletek s vágyakban összebonyolódva.

(Folyt. köv.)

azé, ki általuk szól a gyülekezethez, a mindenható Istené; felhózná ennek igazolására a magvetőről szép példabeszédet, mely szerint a magvető elhínté ugyan a magot, de áldást a munka után csak a jó Isten adhat, és hogy tehát nem a pap személyéhez kötendő az általa hirdetett igének ereje vagy erőtlensége. A remek beszédben a gúlieni halászközség munkája hozatik fel és a középkorból azon egyszerű francia barát, ki városról-városra kóborolva, szónoklataival képes volt fölzaklatni és megindítani egy egész földrészt.

S midőn mindezek által bebizonyítá szónok, hogy csak Isten igéjének varázssereje szülte ama nagy tények sikerét: azon kérdést veti föl, hogy hát mi szükség van ekkor a templomra és predikatori székre? Igen szépen és meghatóan lett kifejtve, hogy egyedül a templomi szónokok az, honnan leghatásosabban lehet még a legelvetemedettebb gonosztevő lelkére is hatni és őt jó utra téríteni. Gyönyörű bibliai citációk alkalmaztakak a végett. Legmegradóbb volt »Coquesel« hires francia szónoknak mondata, mely szerint az ének és orgona dörgő hangjai a távolban mennyei hanggá olvadván föl, az ember lelkét Istenhez emeli.

Végül átadta a beiktató pap a szószéket az új papnak ama lelkesítő szavak kíséretében, hogy hirdesse onnan az Isten igéjét s gyógyítsa a beteg szíveket.

Megható ima után az új pap Szász Márton lépett a szószékre.

A rokonszenves fiatal lelkész a várakozásnak megfelelő magvas beköszöntőt mondott. Pál apostolnak Timotheushoz írt I. levele 4. rész 16-ik verse vétetett a beszéd alapigéjéül, mely így szól: »Gondot viselj magadról és a tudományról« stb. Az új lelképásztor beszédének bevezetésében kiemelte, hogy mint fiatal ember egy kissé remegve, de teljes reménnyel és bizalommal vállálja el a nagy és fontos kötelességgel járó hivatalt és kezdi meg a Krisztus által rábízott munkálkodást, mert a nagy apostol szerint elég erőt érez magában ahhoz, hogy azon gyülekezethez, mely őt bizalmával megtisztelte, vezetője, példaadója és tanítója legyen.

A beszéd I. részében ki lett fejtve, hogy a papnak egyik legszebb hivatása: az élet küzdelmeiben kifáradt és csüggedező hiveket biztatni és mind a hivek nagy családjában, mind a társadalomban jó példával elöljárni; a hiveket a biblia alapján a szónok hatalmával és az igének erejével azon meggyőződésre vezetni, hogy Isten bölcs intézkedései bár minő alakban forduljanak is elő az életben, bizonyára az emberek javára szolgálnak.

Ki lett fejtve és szép példákkal illusztrálva a beszéd II. részében, hogy a papnak kötelessége továbbá: a sötétségben tévelygőket utbaigazítani, fölvilágosítani és oktatni. S mindezen munkálkodásának eszközölhetésére Istennek segédelmét kérve az új lelkész, a templomi ceremónia véget ért.

Ezekből azon következtetést vonta le a nagy közönség, hogy az ezelőtt 9 héttel Kovásznára beköszöntött Szűcs Gerő a beiktatást is dicsően és derekasan tudja csinálni; Szász Márton fiatal lelkész pedig kissé több tüzzel, nagyobb szónoki hévvel méltán beválik az Orbai kemény papi körbe.

Az ünnepély befejezéséről is meg kell emlékezni.

Bartha István énekvezérnek kedves családja — mint mindig ily alkalommal — most is gazdag közebédet adott.

A 43 terítékű asztalnál az első toasztot a traktus esperese mondotta az új papra; azután szebbnél-szebb pohárköszöntők villanyozták föl a különben is élénk társaságot. Itt már nem Szűcs Gerő és nem Szász Márton voltak a »naphősök«, hanem az adminisztráns zabolai pap, az »aranyos száju« Földes György, ki szellemes felköszöntőiben kifogyhatatlan volt. Hja! Ő ekkor igazán elemében volt.

Különfélek.

— A tavasz első napja márczius 21-én pompás idővel köszöntött be. Az enyhe meleg napok hatalmasan rombolják a tél utolsó maradványait s a hegyeken naponként szaporodó fekete foltok jelzik, hogy a tavasz már a magasabb helyeken is meg-

kezdődött. Megyénk déli részében a tavaszi szántás már megindult, de mi nálunk az ekék még a felszerben várják a jobb időket.

— A sorozás Kézdi-Vásárhely város részéről f. hó 20-án folyt le nagyon is középserű eredménnyel. Ki volt írva 65, előállított 43, besorozott 5, és pedig 3 az ujoncz és 2 a póttartalék részére. Mult péntek óta a kézdi járásból soroznak.

— Színészet. Zoltán Gyula színtársulata — mint nekünk előlegesen jelentik — ápril 6-án kezdi meg Kézdi-Vásárhelyt előadásait »V. László«-val. Ezután »Örök törvény«, »Ideges nők«, »Nóra«, »A hitves«, »Napam asszony«, »Éjjel az erdőn«, »Magdolna« stb. fognak egymás után színrekerülni. Az előleges bérletgyűjtést Zoltán Gyula színgazgató ápril 2-án személyesen kezdi meg. A társulat névsora a következő: Zoltánné Koronkay Róza, Tóvölgyiné Dobai Erzsébet, Szigethyné Farkas Teréz, Kovács Jánosné, Kovács Margit, Tóvölgyi Margit, Farkas Janka, Bölcsei Anna, Csomafái Mari, Szigethvári Ilon, Vörös Mariska, Zoltán Ilonka, Zoltán Gyula, Szabó Károly, Beke Gyula, Tukorai Loránd, Tóvölgyi Béla, Szigethy Jenő, Kulcsár János, Kazinczi Ferencz, Püspöki György, Aradi Kálmán, Lendvai Nándor, Szabadi Emil, Földesi Géza, gyermek szerepre: Szigethy Irénke.

— Gyergyói hírek. A gyergyószentmiklósi »szegény tanulókat segélyező egyesület« évi rendes közgyűlését folyó hó 9-én tartotta meg. A szép számmal képviselt gyűlést az egyesület alapítója Orel Máté elnök szép beszéddel nyitotta meg. Jegyzői és gazda jelentése után, mely egyhangulag tudomásul vétetett, a tisztikar választotta meg. Elnök lett Orel Máté ügyvéd; alelnökök: Ferenczy Györgyné, Görög Joachim örm. szert. plébános; jegyző: Orel Dezső; s-jegyző: Kritsa Konrád; gazda: Kálmán István; s-gazda: Kálmán Istvánné; pénztáros: Fenczel János; ezen kívül még a felügyelő-bizottságba beválasztottak: Merza Kristóf, Kritsa Klára, Bocsan János, Lázár Z. István és Lengyel János. Megválasztott elnök miután a bizalmat maga és tisztársai nevében megköszöni, a gyűlést befejezetnek jelentette, mely az elnök éltetésével oszlott szét.

— A pogári olvasó kör évi közgyűlését, mely folyó hó 9-én este 8 órakor a kör helyiségében volt, Kopacz Antal elnök nyitotta meg. Az igazgató választmány következőleg alakult meg elnök: Kopacz Antal; titkár: Kritsa Konrád; pénztáros: Merza Vilmos; könyvtáros: Dendnyk Rudolf; választmányi tagok: Eránosz Bogdán, dr. Fejér Dávid, Lázár Zakariás, Merza Kristóf, Sáska Kajetan, Lázár János, ifj. Vákár István, Lengyel Gergely, Lázár Antal, Urmánczy Vertán, Keresztes Gerő, Bogdán Zoltán, Drotos János, Orel Dezső, dr. Szentpétery Kristóf és Kopacz Lukács. Több választmányi gyűlés határozatainak letárgyalása annak elfogadása után a gyűlés véget ért. — A gyergyószentmiklósi ifjúság április 7-iki táncmultságára, mely a szegény tanulókat segélyező egyesület javára lesz rendezve, mint előre látható, igen jól fog sikerülni, nagyban fognak az előkészületek. A rendező-bizottság élén dr. Fejér Dávid áll. A jótékonyozás iránti tekintetből ajánljuk a közönség figyelmébe. — Kereskedői kör. Gyergyó-Szentmiklóson a kereskedők mozgalmat indítottak egy létesítendő kereskedői kör alakítása végett. Mint helyes eszmét akaratát üdvözöljük s szerencsés sikert kívánunk!

— Halálozás. Gyergyóalfalvi Zárug Márton kereskedő és birtokos élete 72-ik évében folyó hó 14-én este 8 órakor elhunyt. Temetése folyó hó 16-án délután 4 órakor volt. Béke poraira! — Meghívó. A gyergyószentmiklósi »ifjúság« f. évi április hó 7-én a Laurenczy János nagytérben a helyi szegény tanulókat segélyező egyesület pénztára javára zártkörű táncvigalmat rendez. Dr. Fejér Dávid elnök. Kritsa Zoltán alelnök. Kritsa Konrád jegyző. Czifra János pénztáros. Belépti díj: személyenként 60 kr, család-jegy 1 ft 50 kr. Felülfizetések a jótékonycélra köszönettel vétetnek. Kezdeté este 8 órakor.

— A kovásznai fürdő-részvénytársaság tagjai tisztelettel fölkértenek, hogy esedékessé vált részvénydíjakat szíveskedjenek 8 nap alatt megfizetni, a törvényes következmények különbeni kikerülése mellett. Csia György, vezérigazgató.

— A félmillióstórnó ügyében a temesvári kir. törvényszék e hó 18-án kezdte meg a végítárgyalást. A vád előterjesztése után Farkas Menyhért vádlottat hallgatták ki, ki a vádbeli cselekményre nézve mindent konokul tagad. Az érdekes kihallgatás után Telkessy és Püspöky lettek kihallgatva.

— A volt bolgár fejedelemről, Hartenau grófról egy oly hír jelent meg, mely még megerősítésre vár. Allitóltag a Sopronban állomásozó 9-ik huszárezred

parancsnokságában nagy változás van küszöbön. Arról van szó, hogy úgy Fogarassy ezredes, mint az alezredes nyugalmába megy. Hir szerint az ezredparancsnokságot alkalmasint Hartenau gróf fogja átvenni. A tisztikar körében legalább öt, meg Estei Ferencz Ferdinánd főherceget emlegetik.

— Az influenza tanulmányozása. Az orvos-egyesület az influenza tanulmányozására egy nyolcz tagból álló bizottságot küldött ki. A bizottság most az ország valamennyi orvosához kérdező ivateket küldött szét s csak ezek visszaérkezése után fogja a járványról orvostudományi tapasztalatait összeállítani. A kérdező ivateket a bizottság 23 kérdés intéz az orvosokhoz.

Irodalom.

»Budapesti Hirlap.« (Szerkesztők és laptulajdonosok: Csukási József és Rákosi Jenő) A »Budapesti Hirlap« újévvél pályafutása tizedik évébe lépett. Az elmúlt évek óriási haladás korszakát alkotják a magyar zsurnalisztika történetében és a »Budapesti Hirlap« talán elfoglaltság nélkül mondhatja magáról, hogy övé az első és e korszak megindításában, mely a magyar sajtó a legmodernebb és legkitünőbb európai sajtó magaslatára emelte. A »Budapesti Hirlap«-ot ebbeli töre-vésében hétről hétre, hónapról hónapra, évről évre, szakadatlanul nagy arányokban növekedve, támogatta Magyarország intelligenciája: a világ legfogékonyabb, legmértányosabb és ragaszkodásban leghűbb közönsége. A decennium küszöbén elmondhatjuk, hogy a »Budapesti Hirlap« a művelt magyar újságolvasó közönség mandatarusa. Emegbiztos óriási erkölcsi súlyával veszünk részt a vélemények harcában és a közdolgozók intézésében. Hogy milyen sikerrel, arról az elmúlt és a jelen viszonyok legékebben tanuszkodhatnak. A védelmi vita alatt, az alkotmány- és nemzetellenes kísérletekkel vívott elszánt küzdelmünkben, valamint a ferdepártviszonyokból eredt fonák helyzetek kritikájában, melyek okai és forrása a jelenlegi válság, a »Budapesti Hirlap« minden egyes száma a nemzeti jogok és aspirációk diadalmas hőeként szállott síkra. A közönség érezte, hogy lapunkban a legészintebben, legbátrabban és legészantabban nyilatkozott meg a közérzet szava. És a mikor a közönség napról-napra lavinaként növekedő támogatásunkra és támogatásunkra jött: a »Budapesti Hirlap« döntő erővel működött közre a vitás kérdések megostromlásában, a politikai fordulat és az új események előkészítésében. A pártoktól független, csakis a közérdek által vezérelt és saját becsületos meggyőződésünktől dik-tált működésünk akkor érte el legszebb jutalmát, a mikor minden igaz magyar ember a »Budapesti Hirlap«-ban kereste és találta a nemzeti ügyek legfáradhatatlanabb, legszívósabb és legvehemensbb védelmét Legbuzgóbb iparkodásunk, hogy a »Budapesti Hirlap« a jövőben is az maradjon, a mi volt, a minek indult, a mely irányban hatalomra növekedett, a miben az elsőséget nem engedheti át soha senkinek: a legmagyarabb újság, tartalomban, lélekben, szóban egyformán. A legmagyarabb újság és mint ilyen a nemzeti érzület leghűbb tolmácsa, ébresztője, igaz-tója és ha kell lángba borítója. A legtisztább tudatossággal hirdetik és valljuk, hogy olyan időkben, a mikor a nemzeti eszme fajfentartó és államalkotó erővel érvényesíti magát mindentűt, hogy ugyan akkor nemcsak jog, hanem kötelesség nekünk magyaroknak a sovinizmus lelkesedésével, sőt türelmetlenségével szolgálni a nemzeti irányt mindenben és mindenkor. Ez a mi programunk. E programunkkal nekünk adott igazat a magyar közönség, mely semmitől sem irtózik inkább, mint a színtelen és lelketlen kozmopolitizástól, a hamisságokra és az elmék megtévesztésére alkalmas czifra jelszavaktól; nekünk adott igazat, midőn lapunkat szinte hihetetlen mértékben felkarolta és egyre jobban terjeszti. E programmal folytatjuk a jövőben is mindennapi munkánkat a közügyek szolgálatában. Folytatjuk erősen fegyverkezve a nagy tusákra, a melyek a közeljövőben a nyilvános élet minden munkására várnak. A nemzeti munkából részt kérünk és részt fogunk benne venni legjobb tehetségünk szerint, pártolva és támogatva mindent, a mi szükséges, életképes, derék és jó; ostromolva, üldözve mindent, a mi céltalan, félszeg s becselsten. Ebbeli szándékunkban nem fog bennünket korlátozni semmiféle személyi tekintet, párt- és hatalmi érdek és nincs az a politikai fordulat, melynek kedvéért és érdekében pártatlanságunkat és elfogulatlanságunkat csak egy pillanatra is feladnánk. A szigorú objektív utját fogjuk követni a zsurnalisztika egyéb ágában. Az irodalom és művészet kérdéseiben mint eddig, úgy ezentúl is szigorúan mellőzni fogjuk a pajtáskodást és klikk-szellemet. A mi megfelel a szép és nemes izlésnek, az mindig elfogulatlan méltatásra fog találni lapunkban. Mi magunk is azzal vélünk legjobban szolgálatot tenni az irodalomnak, hogy egy sor se jelenjék meg lapunkban, a mely az irodalmi

mértéket meg nem üti. Közleményeink irodalmi színvonalának előkelősége kezdettől fogva legfőbb gondunkat képezte. El is értük vele azt, hogy a »Budapesti Hírlap« a legkifogástalanabb magyarsággal irt újság mindenekelőtt vezérczikkei és tárczái irodalmi érték dolgában verseny nélkül állanak. Tudósítások és hírek dolgában a leggazdagabb és legmegbízhatóbb forrásokkal rendelkezünk. E nemű közleményeink megválogatásánál mindig szem előtt tartjuk, hogy a legműveltebb és legkényesebb ízlésű közönséget szolgáljuk. A valóságot, igazságot és idomságot sohasem adozzuk fel a szenzációnak. Az erkölcsi tisztaság, a jó és nemes érzés tiszteletben tartásával a »Budapesti Hírlap« hű, szolgálatkész és lelkiismeretes házi barátja óhajt lenni minden magyar uri háznak. Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr, egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben posta-utalvánnyal eszközölhetők. Következő cím alatt: A »Budapesti Hírlap« kiadóhivatalának, IV. ker., kalap-utca 16. sz. Az egész fűrdő-évad alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha nyáron át többször változtatnak tartózkodási helyet. A »Budapesti Hírlap« jelenleg rendkívül érdekes két kötetes angol regényt közöl: »Doktor Kupidó«, írta Broughton Rhoda. A regénynek április hó 1-sejéig a lapban megjelent részét (26 folytatás) az új előfizetők külön lenyomatban ingyen megkapják.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

H i r d e t é s e k.

Sz. 6702. tkkvi.
1889.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy

almási Jakab András végrehajthatónak, almási Jakab Lázár végrehajtást szenvedő elleni 60 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Almás községében fekvő, az almási 76. sz. tjkvben foglalt 148., 149. hr. sz. 160 frt, 1084 hr. sz. 8 frt, 2037. hr. sz. 5 frt, 2651 hr. sz. 17 frt, 2814 hr. sz. 14 frt, 2869. hr. sz. 13 frt, 3103., 3104. hr. sz. 152 frt, 3428 hr. sz. 3 frt, 3685 hr. sz. 3 frt, 3944 hr. sz. 1 frt, 4054. hr. sz. 1 frt, 4056. hr. sz. 2 frt becsértékű ingatlanokra az árverést a fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1890-ik évi április hó 14-ik napján d. e. 9 órakor Almás községében a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át tklvi testenként készpénzben vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemberhó 1-én 3333. sz. a. kelt ig. ü. min. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság kirendelt egyes bírójá 1889. évi november hó 20-án.

Gaál István,
kirendelt egyes bíró.

Friss márcziusi dupla sör!

H i r d e t é s.

K.-Vásárhelyt a nyomda mellett

a »Tüzoltó«-hoz címzett csemegeüzletben

kapható

angolna-, haring-, viza-, pozsár-,

muszka- és sardinia-hal,

többféle friss csemege-sajt.

nagyválasztékú

izletes füstölt husok,

továbbá mindenféle

L I Q U E U R

és

VALÓDI FRANCIA COGNAC

(konyák)

a legjutányosabb ár mellett.

Friss márcziusi dupla sör!

Vetőmag eladás.

Tavaszi borsó, lencse nagyszemű valódi stockeraui és fehér bükköny mag jutányos áron eladó. Bővebb felvilágosításokkal szolgál a lap kiadóhivatala.

A „Pesti Hírlap“ megjelenik 40.000 példányban.

7. sz.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Nádor

PESTI HÍRLAP

Legelterjedtebb, legkedveltebb és amellest legolcsóbb magyar napilap.

LOTTÓ HÍRLAP

Kormánytól és pártoktól független, demokratikus irányú politikai napilap.
Szabadelvűség és függetlenség minden irányban: az a jelszó, melyhez hű maradt, immár 12-ik éve, mindig.
És hű marad ezentúl is.
Közkedveltség tekintetében vetélytárs nélkül áll.
Kétségtelenül a **legbővebb és változatosabb tartalmu** az összes napilapok közt.
Zene- és sorsolási mellékleteket egyedül a »Pesti Hírlap« ad előfizetőinek.

◀▶ Mutatványszámokat ▶◀

egy levelező-lapon nyilvánított óhajra egy hétig ingyen és bérmentve küld a »Pesti Hírlap« kiadóhivatala (Budapest, Nádor-utca 7. sz.)

Előfizetést kezdeni a hó bármely napjától lehet. — Az előfizetési pénzek a »Pesti Hírlap« kiadóhivatalába küldendők.

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Összetévesztések kikerülése végett csakis PESTI Hírlap irandó cím gyanánt.

Összetévesztések kikerülése végett csakis PESTI Hírlap irandó cím gyanánt.